

LUOLAKOIRIEN TAIPUMUSKOKEIDEN SÄÄNTÖ (LUT)

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 26.11.2023

Voimassa 1.6.2024 alkaen

1§ KOKEIDEN TARKOITUS

Kokeiden tarkoitus on jalostustyön suunnittelua varten selvittää koiran taipumukset ja sopivaisuus luolassa työskentelyyn.

2§ KOKEEN LUONNE

Luolakoirien taipumuskokeet ovat yleiset kaikille luolakoirarotuihin kuuluville koirille.

Koe on yksiluokkainen, jonka kokonaisarvostelu on hyväksytty / hylätty. Kokeen kohde-eläin on koko koeajan suljettuna luokun taakse, jolloin kontaktia kohde-eläimen ja koiran välillä ei ole mahdollista syntyä. Kokeessa on kolme erikseen arvosteltavaa osa-aluetta, joista jokaisen osa-alueen enimmäispituusaika on 5 minuuttia.

3§ OSALLISTUMISOIKEUS

Kokeeseen saavat osallistua:

Kaikki 15 kuukautta täyttäneet luolakoirarotuihin kuuluvat rodut, joille LUT kollegion esityksestä Kennelliitto on myöntänyt osallistumisoikeuden.

Lisäksi osallistuvien koirien on täytettävä Kennelliiton rekisteröinti-, tunnistusmerkintä- ja rokotusvaatimukset.

Kokeeseen osallistuvalta ei vaadita näyttelytulosta, esim. kivesvikainen uros saa osallistua.

Kiimassa olevat nartut saavat osallistua kokeeseen viimeisenä, muiden koirien suoritusten jälkeen. Ne eivät saa liikkua koealueella tai sen läheisyydessä ennen omaa kokeiluvuoroaan.

Kokeeseen eivät saa osallistua:

- sairas, loukkaantunut tai vammautunut koira
- 30 vuorokautta ennen arvioitua penikoimista (arvioitu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) ja alle 75 vuorokautta penikoimisen jälkeen
- ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia
- koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille
- koetauolle määrätty koira (koetauon pituus ja syyt määritellään ohjeissa)

Osallistuessaan kokeeseen koiran omistaja tai ohjaaja tai muu henkilö sitoutuu noudattamaan näitä sääntöjä ja näihin sääntöihin liittyviä ohjeita sekä Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita.

Koira voi yrittää läpäistä taipumuskokeen suorittamista hyväksytysti korkeintaan kolme kertaa. Koira, joka on saanut hyväksytyt tulokset, ei saa enää osallistua luolakoirien taipumuskokeeseen.

Näiden sääntöjen lisäksi noudatetaan taipumuskokeen erillisiä ohjeita (liitteet 1–2 sekä Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita. (Liitevihko).

4§ OSANOTTAJAMÄÄRÄN RAJOITTAMINEN

Kokeen järjestäjällä on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärää kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.

5§ JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan Kennelpiirien myöntämässä luolakoirien taipumuskokeissa.

6§ KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeet järjestää yhdistys, jonka on oltava luolakoirarotuja harrastavan rotujärjestö tai sen jäsenyhdistys.

Luolakoirien taipumuskokeen voi vastaanottaa ja arvostella tähän kokeeseen pätevoity luolakoirien taipumuskokeiden ylituomari, jolla on voimassa oleva arvosteluoikeus.

Kokeen järjestelyistä vastaa järjestävä yhdistys yhdessä koemuodon ylituomarin kanssa. Kokeen ylituomari vastaa siitä, että kokeet järjestetään sääntöjen liitteenä olevien ohjeiden mukaisesti.

Järjestävä yhdistys ja ylituomari sopivat kokeen ajankohdan.

Järjestävän yhdistyksen on toimitettava ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat tulokset Kennelliittoon voimassa olevan ohjeen mukaan.

7§ KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTUS

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen sääntö.

8§ ILMOITAMINEN KOKEESEEN

Koiran ohjaaja ilmoittautuu kokeeseen järjestävän yhdistyksen ohjeiden mukaan.

9§ VALITUKSET JA ERIMIELISYYDET

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen sääntö.

10§ ROTUKOHTAINEN ARVOSTELU

Koirat arvostellaan kaikki, rodusta riippumatta samoin arvosteluperustein.

11§ KOKEEN KULKU

1. Ylituomarin puhuttelu
2. Koirien suoritusjärjestyksen arpominen
3. Varsinainen taipumuskoe
4. Tulosten julkistaminen ja kokeen päättäminen

12§ ARVOSTELUPERUSTEET

Kaikki koirat arvostellaan samoin perustein rodusta riippumatta.

Koe muodostuu seuraavista osa-alueista:

- Ahdinon läpäisy ja haku ennen hiekkaestettä
- Hiekkaesteen läpäisy
- Madalluksen läpäisy ja yhteyden ottaminen riistaan

Kokonaisarvostelu on hyväksytty / hylätty. Koesuoritus on hyväksytty, kun koira on saanut kaikista osasuorituksista hyväksytyt.

13§ MAHDOLLISUUS KOKEEN KESKEYTTÄMISEEN

Koiranohjaajalla on **aina** oikeus keskeyttää koiran koesuoritus.

Kokeen ylituomarilla on oikeus keskeyttää koira koesuoritus, kun koira:

- koira ei suorita kyseistä osa-aluetta sääntöjen määräämässä ajassa
- osoittaa selvästi haluttomuutta suorittaa kyseistä osa-aluetta

14§ KOIRAN JA KETUN KUNNON SEURAAMINEN

Epäillessä sitä, että koiran tai ketun sen hetkinen kunto tai terveys ei salli kokeen jatkamista, on koiran suoritus keskeytettävä. Päätöksen keskeytyksestä tekee kokeen ylituomari. Ennen keskeyttämistä suoritettu arvostelu jää voimaan.

Eläinsuojelulliset näkökohdat on aina huomioitava.

15§ KOKEESSA KÄYTETTÄVÄT KEINOLUOLAT

Koiran ja kohde-eläimen välillä on kiinteä seinä, jossa on reikiä. Seinä on määritelty tarkemmin keinoluolaa esittelevässä erillisohjeessa.

Luolaston rakenne muutoin sääntöjen liitteenä olevan erillisohjeen mukainen.

16§ KOHDE-ELÄIN

Kokeessa saadaan käyttää ainoastaan tarhassa syntyneitä täysikasvuisia tarhakettuja, eli puna- ja hopeakettuja. Kettujen on oltava terveitä, hyväkuntoisia ja rokotettuja.

Ketun pesässä oloaika enintään 50 minuuttia, jonka jälkeen lepoaika vähintään 30 minuuttia.

17§ LUOLAKOIRIEN HARJOITTAMINEN

Luolakoirien harjoittamisen on tapahduttava kokeista annettujen sääntöjen mukaisesti. Harjoittaminen keinoluolilla on tapahduttava sääntöjen liitteenä olevan erillisen ohjeen mukaisesti ja harjoitusten on oltava valvottuja. Harjoitukset katsotaan valvotuiksi silloin, kun niitä johtaa luolakoirien taipumuskokeiden ylituomari tai kouluttajatutkinnon suorittanut henkilö.

18§ KOULUTTAJATUTKINTO

Luolakoirien kouluttamiseen oikeuttava kouluttajakoulutus ja tutkinto suoritetaan sääntöjen liitteenä olevan erillisen ohjeen mukaan.

19§ MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN

Muutokset näihin sääntöihin valmistelee rotujärjestöjen alainen LUT-kollegio.

LUT kollegiossa edustettujen rotujärjestöjen yhdistyskokousten hyväksymät ja esittämät sääntömuutokset vahvistaa Kennelliiton hallitus.

Näihin sääntöihin liittyvät yleis- ja arvosteluohjeet vahvistaa Kennelliitto rotujärjestön esityksestä. LUT kollegio vahvistaa sääntöihin liittyvät toimintaohjeet.

Sääntö on voimassa Kennelliiton hyväksymässä muodossa vähintään viisi vuotta, ennen kuin sitä voi esittää muutettavaksi. Kennelliitto voi erityisen painavista syistä esittää muutoksia aikaisemmin.

20§ PAKOTTAVAT SYYT

Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän säännön osalta.

21§ LIITTEET

Liite 1 Taipumuskokeen tuomariohjesääntö ja arvosteluperusteet

Liite 2 Ohjeet keinoluolista, harjoittelusta, luolakoirien taipumuskokeiden ylituomareita ja kouluttajia koskevat koulutus- ja pätevöntiiohjeet sekä ylituomarikollegio ohje

LUOLAKOIERIEN TAIPUMUSKOKEEN (LUT) TUOMARIOHJEET

Hyväksytty Kennelliitossa 30.8.2023. Voimassa 1.6.2024 alkaen.

TUOMARIOHJEET

Tuomarin on:

- pidettävä ennen jokaista koetta ylituomaripuhuttelu
- valvottava arpomistapahtuma
- arvosteltava koirien suoritukset asiallisesti ja puolueettomasti
- arvostelun aikana vältettävä tarpeetonta keskustelua koiran ohjaajan, koeavustajan tai ulkopuolisten henkilöiden kanssa
- neuvottava ja ohjattava mahdollista harjoitusarvostelijaa
- huolehdittava siitä, että mahdollinen koearvostelija suorittaa työnsä täysin itsenäisesti. Koearvostelijoita voi olla kerrallaan vain yksi
- tarkistettava koeluola ja ryhtyä tarvittaessa asian vaatimiin toimenpiteisiin, jos hän huomaa luolassa virheitä tai puutteita
- varmistettava, että kettujen laatu vastaa annettuja määräyksiä
- jos koira kokeen aikana syyllistyy sellaiseen rikkeeseen, ettei se voi enää saada hyväksytyä suoritusta, kerrottava koiran ohjaajalle, jotta ohjaaja voi halutessaan keskeyttää kokeen. Pöytäkirjaan merkitään tällöin ”ohjaaja keskeytti” ja koepöytäkirjaan merkitään huomautussarakkeeseen ”luopui”
- huolehdittava siitä, että kettuja käytetään tarkoituksenmukaisesti, sääntöjen puitteissa ja eläinten hyvinvointilain määräyksiä noudattaen
- yhdessä järjestävän yhdistyksen ja sen asettaman koetoimitsijoiden kanssa huolehdittava siitä, että koepaikalla säilyy järjestys
- huolehtii siitä, että kokeessa noudatetaan voimassa olevia sääntöjä ja ohjeita

Tuomarilla on oikeus poistaa kokeista koira, jonka ohjaaja ei noudata annettuja määräyksiä.

ARVOSTELUN PERUSTEET

Yleistä

Koira saa poistua luolastosta, mutta sen tulee palata luolaan omasta halustaan jokaisessa osa-alueessa. Tuomarin luvalla, ohjaaja saa kehottaa koira palamaan luolastoon. Luolaan voi palata joko ahdingon kautta tai ulostulopesän kautta.

Koiran nopea eteneminen riistalle katsotaan eduksi. Hitaampaa suoritusta ei katsota hylkäämisen perusteeksi, mikäli kukin osa-alue suoritetaan säännöissä määrätyssä ajassa.

Osa-alue 1

Ahdingon läpäisy ja haku ennen hiekkastettä

Koiran on mentävä luolaan ensimmäisen kerran ahdinkoputken kautta käskystä tai kehotuksesta. Pakottaminen on ehdottomasti kielletty.

Koiran edettyä keskipesälle saakka, poistetaan ulostulopesän sulkeva luukku.

Osa-alue 1 suorittamiseen, hiekkasteen hakemiseen ja kaivamisen aloittamiseen on aikaa 5 minuuttia.

Osa-alue 2

Hiekkaesteen läpäisy

Koiran tulee läpäistä hiekkaeste sääntöjen määräämässä ajassa (5 min.).

Kaivaminen katsotaan alkaneeksi, kun hiekkaesteen keskiharjan kohdalle laitettu viiri ilmaisee kaivamisen alkaneen.

Nopea kaivautuminen luetaan koiralle ansioksi, hidas alentaa suorituksen arvoa. Hidas kaivautuminen ei ole hylkäyksen peruste, mikäli osa-alue suoritetaan säännöissä määrättyssä ajassa.

Osa-alue 3

Madalluksen läpäisy ja yhteyden ottaminen riistan

Osa-alue katsotaan alkaneeksi, kun koira on läpäissyt hiekkaesteen. Osa-alueen suorittamiseen on aikaa enintään 5 minuuttia.

Nopea eteneminen luetaan koiralle ansioksi, hidas alentaa suorituksen arvoa. Hidas eteneminen ei ole hylkäyksen peruste, mikäli osa-alue suoritetaan säännöissä määrättyssä ajassa.

Hyväksyttävä tulos vaati etenemisen mahdollisimman lähelle riistaa ja vähintään noin 35 cm päähän riistasta. Vaadittava vähimmäisetäisyys merkitään putken kanteen sekä viirillä.

Jos koira eteen nopeasti luukulle, työskentelee aktiivisesti lähietäisyydellä ja tuomari vakuuttuu koiran taipumuksista, ei suoritusta ole tarvetta jatkaa enempää.

Aktiiviseksi työskentelyksi katsotaan koiran pyrkimys päästä riistalle haukkuen tai muulla tavoin asian osoittaen. Passiivinen, äänetön paikallaan olo ei ole hyväksyttävää.

Liite 2.

LUOLAKOIERIEN TAIPUMUSKOKEEN (LUT) OHJEET

Hyväksytty Kennelliitossa 30.8.2023. Voimassa 1.6.2024 alkaen.

KEINOLUOLAT

TYÖOHJEET

Suppilo

Luolan sisään menossa tulee olla vähintään 60 cm pitkä suppilo, jonka suuaukon leveys on 30 cm ja korkeus 35 cm. Ahdinkoputken liitoskohdassa korkeus on 13 cm ja leveys 18 cm. Suppilo varustetaan koko pituudeltaan sivuilta ja pohjasta matalilla pienoilla, jotta koira saa niistä tukea, sisään menon helpottamiseksi.

Ahdinkoputki

Ahdinkoputken ahdinko-osan pituus on 50 cm, korkeus 13 cm ja leveys 18 cm. Kaksoispesän liitoskohdassa korkeus on 20 cm ja leveys 18 cm. Ahdinkoputken sivuissa tulee olla 10 mm leveät ja 5 mm syvät urat 20 mm välein. Pienat eivät ole sallittuja. Sisään menon kokonaispituus on 150 cm.

Luolaputket

Luolaputki on 200 cm pitkä ja 20 cm korkea, leveys on 18 cm. Yläpuoli on varustettu kahdella helposti avattavalla ja suljettavalla kannella, jotka kattavat koko luolaputken pituuden. Ennen riistaa olevan kulmapesän eteen asennetaan 70 cm pituinen madallus, jonka kohdalla luolaputken sisämitat ovat leveys 18 cm ja korkeus 15 cm. Madalluksen on oltava luolaputken kanteen kiinnitetty, molemmista päistään viistetty, puusta tehty lisärakenne, joka aukenee avattavan ja suljettavan kannen mukana. Madalluksen alku merkitään kanteen selvästi. Muilta osin muualla luolastossa ei ole madalluksia.

Pesät

Pesien sisämitat ovat, leveys 40 cm, pituus 40 cm ja korkeus 20 cm. Kaksoispesä on mitoiltaan 40 cm x 80 cm ja korkeus 20 cm. Yläpuoli on varustettu helposti avattavalla ja suljettavalla, yksinkertaisella kannella, kattaen koko pinta-alan. Pesät varustetaan avattavilla ja suljettavilla reikä- tai umpiluukuilla. Luolaputket liitetään pesiin piirustusten osittamaan paikkaan.

Ketun pesä on erillinen luolastoon kiinnitettävä ja tarvittaessa irrotettava laatikko, joka on mitoiltaan leveys 40 cm, pituus 40 cm ja korkeus vähintään 40 cm. Ketun pesän ja koiran välissä oleva kiinteä seinä voi olla metallia tai muuta vastaavaa materiaalia (ei puuta), jossa on reikiä, joiden halkaisija on enintään 13 mm.

Hiekkaeste

Hiekkaeste sijoitetaan siten, että sen harjan keskikohta on noin 25 cm T-pesästä riistan suuntaan. Hiekkaesteen korkeus on noin 17 cm ja harjaleveys noin 5 cm. Esteessä käytettävän hiekan on oltava hieman kosteaa.

Viirit

Liikkumisen seuraamisen helpottamiseksi vähintään putket hiekkaesteen ja madalluksen kohdalla sekä putkessa ennen kettua tulee varustaa viirein.

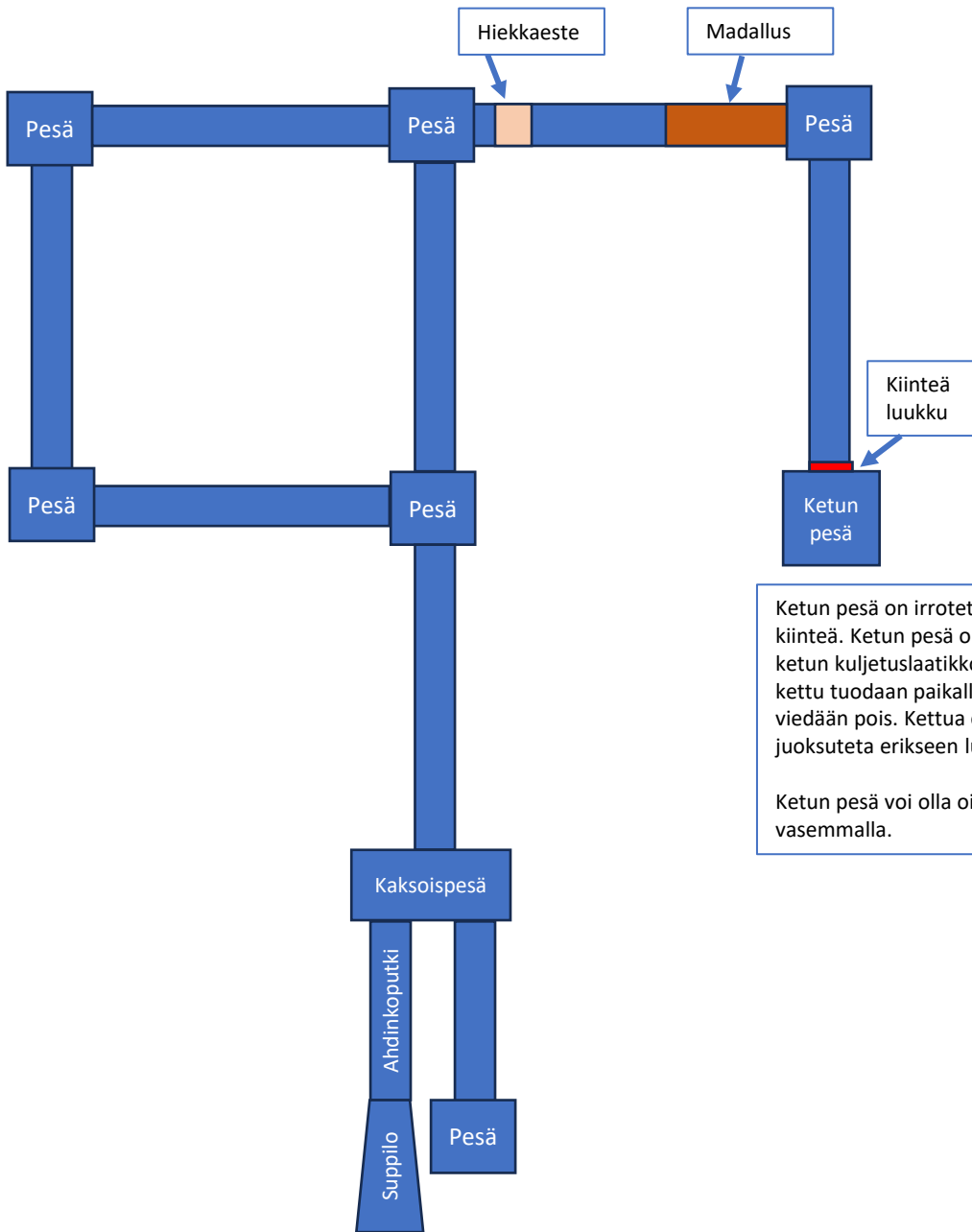

Rakennusaine

Riittävän vahva vaneri tai vastaava materiaali.

Piirustuksissa ja työohjeissa ilmenevät **mitat ovat kaikki sisämittoja.**

Keinoluola

Ketun pesä on irrotettava, ei kiinteä. Ketun pesä on samalla ketun kuljetuslaatikko, jolla kettu tuodaan paikalle ja vietään pois. Kettua ei siirrellä / juokseteta erikseen luolastossa.

Ketun pesä voi olla oikealla tai vasemmalla.

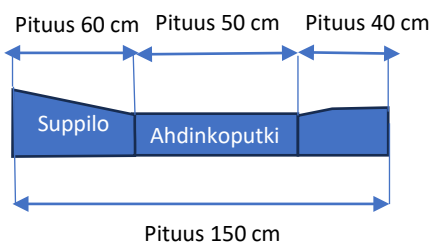
LUOLASTON MITAT, mitat ovat sisämittoja

Pesä Mitat leveys 40 cm x syvyys 40 cm x korkeus 20 cm

Kaksoispesä Mitat leveys 80 cm x syvyys 40cm x korkeus 20 cm

Ketun pesä Mitat leveys 40 cm x syvyys 40 x korkeus vähintään 40 cm

Luolaputki Mitat pituus 200 cm x leveys 18 cm x korkeus 20 cm

Suppilon suuaukon leveys on 30 cm ja korkeus 35 cm.
Ahdinkoputken korkeus on 13 cm ja leveys 18 cm

Madallus Mitat pituus 70 cm, molemmista päistä viistetty. Madalluksen kohdalla luolaputken sisämitat ovat leveys 18 cm x korkeus 15 cm

KATSO LISÄKSI ERILLINEN OHJE KEINOLUOLISTA

HARJOITTELU LUOLAKOIREN TAIPUMUSKOKEISIIN

HARJOITUKSET

Harjoittelun tarkoituksena on ensisijaisesti totuttaa koirat ahdinkoputken läpäisyyn, luolaputkissa liikkumiseen, hiekkaesteen läpäisyyn sekä riistavaiston herättäminen.

Tarpeetonta harjoittelua on vältettävä.

Harjoitusten valvojana ja vastuuhenkilönä on aina oltava läsnä luolakoirien taipumuskokeiden ylituomari tai kouluttajatutkinnon suorittanut henkilö.

Harjoittelussa tulee noudattaa taipumuskoetta koskevia määräyksiä, jotka kieltävät kontaktin ketun ja koiran välillä. Ketun ja koiran välissä tulee olla aina seinäke, joka estää yhteen pääsyn.

HARJOITUSKETTU

Harjoituksessa on noudatettava taipumuskoetta koskevia määräyksiä, joiden mukaan saadaan käyttää vain tarhakettua (punakettu tai hopeakettu).

Ketun käyttö (pesässä oleminen) on kerrallaan rajoitettava samaan, mitä taipumuskokeissa määrätään max. 50 minuuttia, jonka jälkeen vähintään 30 minuutin lepotauko.

Harjoitusten pitäminen kuumina kesäpäivinä on vältettävä. Mikäli harjoituksia kesäaikana pidetään, on ne ajoitettava aikaiseen aamuun tai myöhäiseen iltaan. Putkiston riittävästä tuuletuksesta ja puhtaanapidosta on aina huolehdittava harjoituserien välillä.

Harjoitusten valvojan on varmistettava, että harjoitusketut ovat terveitä. Taipumuskoesäännöt määräävät lisäksi, että kettujen on oltava rokotettuja.

KOIRA

Harjoitteluun on mahdollista ottaa mukaan vain niitä luolakoirarotuihin kuuluvia koiria, joita käytetään tai tullaan käyttämään kokeissa ja metsästyksessä.

Harjoitteluun osallistuvilla koirilla on oltava voimassa oleva rokotus (vrt. Kennelliiton määräykset rokotuksista).

Harjoituksiin voi osallistua koira, joka on täyttänyt 9 kk.

HARJOITUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Harjoituksen voi järjestää luolakoirarotuja harrastava rotujärjestö tai sen jäsenyhdistys.
Valvomattomia harjoituksia ei saa pitää.

Harjoituksesta suositellaan pidettäväksi vapaamuotoista pöytäkirjaa, joka sisältää tiedot:

- aika ja paikka/harjoituksen valvoja
- harjoitukseen osallistuneet koirat
- harjoituksessa käytetyt ketut

Harjoituksessa on annettava työskentelyrauha koirille. Harjoituspaikalla saavat olla valvoja avustajineen sekä harjoittelevan koiran omistaja. Muiden (koirat ja omistajat) on oleskeltava riittävän kaukana sivummalla. Erittäin toivottavaa on, että sivullisia ei oleskele harjoituspaikan läheisyydessä lainkaan.

PUUTTEET JA RIKKEET HARJOITUKSISSA

Mikäli vakavia puutteita tai rikkeitä havaitaan harjoituksissa voi Kennelliitto, kennelpiiri tai rotujärjestö kieltää kokeiden ja harjoitusten pidon, rikkeen tehneeltä yhdistykseltä ja/henkilöltä.

LUOLAKOIRIEN TAIPUMUSKOKEIDEN KOULUTTAJAKOULUTUS

YLEISTÄ

Luolakoirien taipumuskoee on keinoluolassa tapahtuva koemuoto, jonka tarkoituksena on todeta luolakoirarotuihin kuuluvien koirien rodunomainen taipumus työskennellä riistaeläimen kanssa luolassa.

Koemuodon erityspiirteet ovat erittäin poikkeavat muista koemuodoista, minkä takia harjoitusten valvojan ja vastuuhenkilön tulee aina olla luolakoirien taipumuskoekiden ylituomari tai kouluttajatutkinnon suorittanut henkilö.

Ylituomarin koulutuksesta on säädetty erikseen ”Ohje luolakoirien taipumuskoekiden ylituomarien koulutusta, pätevöintiä ja käyttöä varten”.

VAATIMUKSET KOULUTTAJATUTKINTOON

KOKEMUS

Oltava riittävästi perehtynyt kyseiseen lajiin ja kettujen hoitoon.

Harrastanut vähintään kolme (3) vuotta omalla koirallaan luolakoirien kokeita.

EDELLYTYKSET

Oltava Kennelliiton sekä luolakoirarotujen harrastavan rotujärjestön jäsen.

Ennen kouluttajatutkinnon alkua oltava luolakoirarotua harrastavan Kennelliiton jäsenyhdistyksen ehdotus koulutukseen sekä kennelpiirin lausunto.

KOULUTUS

KOULUTTAJAKOULUTUKSEN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMINEN

Kouluttajatutkinnon saavat järjestää luolakoirarotua harrastava rotujärjestö yksin, tai yhdessä jäsenyhdistyksensä tai kennelpiirin kanssa.

Kouluttajana toimii luolakoirien taipumuskokeiden ylituomaripätevyden omaava henkilö.

KOULUTTAJATUTKINNON/KURSSIN OHJELMA

Kurssin kesto 10 h.

Ohjelman tulee jakaantua selvästi kolmeen osaan.

Teoreettisen (3 h) osan tulee sisältää:

- eläinsuojelun tuntemus
- eettis-moraaliset arvot
- kokeiden tarkoitus ja säännöt
- kokeiden järjestelyn
- avustajat ja näiden tehtävät.

Käytännön (6 h) osan tulee sisältää:

- koeluolien tuntemus
- koeluolien kokoonpanon-, kunnon-, siisteyden ja laadun vaatimukset
- koirien harjoittaminen
- kohde-eläimen käsittelyn-, hoidon- ja ylläpidon
- ylituomarin avustaminen kokeessa.

Kirjallinen lopputentti (1 h) tulee sisältää:

- ainakin viisi (5) kysymystä teoreettisesta osasta
- ainakin viisi (5) kysymystä käytännön osasta.
- vähintään kaksi (2) kysymystä eläinten hyvinvointilaista tai koe-eläinten käsittelystä

Hyväksytysti suoritetusta koulutuksesta on annettava kirjallinen todistus, joka sisältää kurssiohjelman pääpiirteet sekä eri osien kestoajan.

PÄTEVYYDEN YLLÄPITO

Voidakseen jatkuvasti toimia luolakoirien kouluttajana ja vastuullisena valvojana keinoluolilla,

on kouluttajan osallistuttava kokeisiin ylituomarin avustajana vähintään yhden (1) kerran vuodessa, sekä osallistuttava tähän toimintaan liittyvään jatkokoulutukseen vähintään yhden (1) kerran kolmessa (3) vuodessa (mikäli luolakoira rotua harrastava rotujärjestö niitä järjestää), tai Kennelliiton erikoiskoulutukseen.

OHJESÄÄNNÖT LUOLAKOIRIEN TAIPUMUSKOKEIDEN YLITUOMARIEN KOULUTUSTA, PÄTEVÖINTIÄ JA KÄYTTÖÄ VARTEN

YLEISTÄ

Luolakoirien taipumuskoe on keinoluolassa tapahtuva koemuoto, jonka tarkoituksena on todeta luolakoirarotuihin kuuluvien koirien rodunomainen taipumus työskennellä kohde-eläimen kanssa luolassa.

Koemuodon erityispiirteet ovat erittäin poikkeavat muista koemuodoista, minkä takia kokeeseen osallistuvien ylituomarien koulutukseen, päteväimiseen ja käyttöön on asetettava korkeat vaatimukset.

VAATIMUKSET YLITUOMARIN PÄTEVÖINNILLE

KOKEMUS

Harrastanut vähintään kolme (3) vuotta omalla koirallaan luolakoirien kokeita tai ollut muulla tavoin aktiivisesti mukana kokeissa.

On ennen ylituomarikurssia suorittanut hyväksytysti vähintään kaksi (2) harjoitusarvostelua eri ylituomarille.

Oltava perehtynyt käytännön luolametsästyksen.

OMINAISUUDET

Kennelliiton yleisohjeen mukaan

EDELLYTYKSET

Oltava Suomen Kennelliiton sekä luolakoirarotua harrastavan rotujärjestön jäsen.

Ennen ylituomarikoulutuksen alkua oltava luolakoirarotua harrastavan Kennelliiton jäsenyhdistyksen ehdotus koulutukseen ja kennelpiirin lausunto.

Oltava suorittanut metsästäjätutkinto.

YLITUOMARIKURSSIN OHJELMA

Kurssin pituus on vähintään kaksi (2) päivää (=16 h). Ohjelman tulee jakaantua selvästi kolmeen osaan.

Teoreettisen osan tulee sisältää: (n. 6 h)

- eläinten hyvinvointilain tuntemus
- kokeiden tarkoitus ja säännöt

- kokeiden toiminta- ja tuomariohjeet
- sääntöjen tulkinta
- ylituomarin oikeudet ja velvollisuudet
- ylituomarin tehtävät ennen koetta ja sen aikana
- ylituomarien jatkokoulutus ja neuvottelupäivien pöytäkirjat tulkintoihin
- koeasiakirjojen täyttö

Käytännön osan tulee sisältää: (n. 8 h)

- koeluolien tuntemus
- koeluolien kokoonpanon, kunnon, siisteyden ja laadun vaatimukset
- kohde-eläimen käsittely ja käyttö
- koepaikan sijainti
- harjoitusarvosteluja koemuotoisessa tilanteessa
- ylituomarin puhuttelu.

Kirjallinen ja suullinen lopputentti sisältää: (n. 2 h)

- noin kymmenen (10) kysymystä teoreettiselta osalta
- noin kymmenen (10) kysymystä käytännön osalta
- vähintään kaksi (2) kysymystä tuomarityöskentelystä ja sääntöjen tulkinnasta.

Hyväksytysti loppuun suoritetusta ylituomarikurssista on annettava kirjallinen todistus erilliselle ylituomarihakemuskäytökkeelle kahden viikon kuluessa kurssin päättymisestä. Todistuksen allekirjoittavat kurssin järjestävän yhdistyksen edustaja sekä kurssin pääkouluttaja

HARJOITUSARVOSTELU

Ylituomari tehtävästä kiinnostuneelle henkilölle, jota luolakoirarotua harrastava Kennelliiton jäsenyhdistys on ehdottanut ylituomarikoulutukseen, on annettava mahdollisuus suorittaa harjoitusarvostelu.

Harjoitusarvostelun aikana harjoittelijalla on oikeus keskustella arvostelevan ylituomarin kanssa kokeessa olevaa koiraä häiritsemättä, kuitenkin vain kokeen kulkua ja muuta kokeeseen liittyvää asiaa.

Harjoitusarvostelija suorittaa kirjallisen arvostelun sekä vastaa arvostelevan ylituomarin tekemiin kyselyihin, jonka perusteella harjoitusarvostelu hyväksytään tai hylätään.

Hyväksytystä harjoitusarvostelusta saa harjoittelija ylituomarilta kirjallisen lausunnon. Kennelliiton koepöytäkirjaan ylituomari merkitsee harjoitusarvostelijan nimen sekä hyväksyttiin vai hylättiin harjoitusarvostelu.

Kaksi (2) harjoitusarvostelua suoritetaan ennen ylituomarikurssia ja yksi (1) jälkeen. Ylituomarikurssin yhteydessä suoritettavaa arvostelua on kurssiin liittyvä eikä lasketa varsinaisiin harjoitusarvosteluihin.

Harjoitusarvostelut suoritetaan vähintään kahdelle ylituomarille.

Kokeessa voi olla enintään yksi (1) harjoitusarvostelija. Harjoitusarvostelusta sovitaan

ylituomarin kanssa.

KOEARVOSTELU

Koearvostelu saadaan aloittaa, kun ylituomarikurssin jälkeen on suoritettu viimeinen harjoitusarvostelu.

Ensimmäinen koearvostelu tulee suorittaa viimeistään yhden (1) vuoden kuluttua siitä, kun ylituomarikokelas on hyväksytysti suorittanut ylituomarikurssin.

Hyväksytyjä koearvosteluja tulee ylituomarikokelaan suorittaa vähintään kolmessa kokeessa vähintään kahdelle eri ylituomarille.

Kunkin koearvostelun tulee sisältää vähintään kolmen (3) suorituksen arvostelu, joista ainakin yksi (1) on johtanut hyväksyttävään suoritukseen. Ylituomarin puhuttelu joka koearvostelussa.

Koearvostelusta sovitaan ylituomarin kanssa.

Koearvosteluja saavat vastaanottaa ne koemuodon ylituomarit, jotka ovat toimineen ylituomaritehtävässä vähintään kolmessa (3) kokeessa.

YLITUOMARIN PÄTEVÖIMINEN

Ylituomari katsotaan pätevädyksi silloin, kun hänellä on saanut siitä tiedon Kennelliitolta.

Ylituomaritehtävän saa ottaa vastaan tai lupautua siihen vasta, kun on voimassa oleva ylituomaripätevyys ja arvosteluoikeus.

VELVOLLISUUS OSALLISTUA JATKOKOULUTUKSEEN (NEUVOTTELUPÄIVÄT)

Jokaisen ylituomarin on ylläpidettävä ylituomarin taitonsa ja kykynsä sekä kaikin tavoin pyrittävä niitä lisäämään.

Aina kun mahdollisuus arvostelemiseen taipumuskokeissa on olemassa, on syytä ottaa tehtävä vastaan, sillä paras tapa säilyttää tuntuma koemuotoon on käytäntö.

Jokaisen ylituomarin on osallistuttava noin joka toinen vuosi järjestettävälle jatkokoulutus eli neuvottelupäiville tai arvosteltava käytännössä. Mikäli sääntömuutoksia tehdään, ylituomarin on ehdottomasti osallistuttava jatkokoulutukseen.

Mikäli ylituomari ei osallistu jatkokoulutukseen, voidaan arvosteluoikeus evätä siihen saakka, kunne hän on seuraavan kerran osallistunut jatkokoulutukseen.

JATKOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Ylituomarien jatkokoulutustilaisuuksia saavat järjestää, joko yksinään tai yhteistoiminnassa keskenään, rotujärjestöt, jotka harrastavat koemuotoa. Tilaisuuden järjestämistehtävät voidaan siirtää koemuotoa harrastavalle rotujärjestön paikallisyhdistykselle, vastuu

tilaisuudesta sekä koulutuksesta jää kuitenkin siirtäjälle.

Koulutukseen osallistumista annetaan osanottajille erillinen kirjallinen todistus.

Koulutuksen johtaa luolakoirien taipumuskokeiden ylituomari.

LUT KOLLEGIO

Kollegion jäsenen toimikausi on kolme vuotta kerrallaan.

Kollegion vahvuus on kuusi (6) henkilöä (terrierit 4 ja mäyräkoirat 2).

KOLLEGION TEHTÄVÄT

Toimia rotujärjestöjen, kennelpiirien sekä Kennelliiton asiantuntijaelimenä luolakoirien taipumuskokeita koskevissa asioissa.

Toimia valintaelimenä valittaessa osallistujia ylituomarikursseille.

Toimia koetoimitsija- ja ylituomarikurssien suunnittelu- ja johtotehtävissä.

Koordinoida ja suunnitella jatkokoulutustilaisuuksien ajankohtaiset asiat sekä alustaa ne tilaisuudessa.

Kollegio valitsee puheenjohtajansa sekä muut toimihenkilöt keskuudestaan. Kollegio voi kutsua kokoukseensa ulkopuolisen asiantuntijan kuultavaksi.

Kollegion päätäntävalta rajoittuu toimintaan valintaelimenä valittaessa osallistujia ylituomarikursseille, muilta osin toiminta tapahtuu ehdotus- ja suosituspohjalta valmisteluelimenä toimeksiantajilleen.

Kollegion päätökseen tyytymätön voi valittaa päätöksestä luolakoiria harrastavan rotujärjestönsä hallitukselle 9 vrk:n kuluessa tiedon saatuaan. Rotujärjestön päätökseen tyytymätön voi edelleen valittaa Kennelliiton hallitukselle 14 vrk:n kuluessa rotujärjestön päätöksestä tiedon saatuaan.

RODUT JOILLA OSALLISTUMISOIKEUS MYÖNNETTY LUOLAKOIRIEN TAIPUMUSKOKKEeseen

Hyväksytty Kennelliitossa 30.8.2023 Voimassa 1.6.2024 alkaen

RODUT

- borderterrieri
- cairnterrieri
- ceskyterrieri
- jackrussellinterrieri
- karkeakarvainen kettuterrieri
- lakelandinterrieri
- mäyräkoira, karkeakarvainen (normaalikokoinen)
- mäyräkoira, lyhytkarvainen (normaalikokoinen)
- mäyräkoira, pitkäkarvainen (normaalikokoinen)
- parsonrussellinterrieri
- saksanmetsästysterrieri
- sileäkarvainen kettuterrieri
- walesinterrieri